

## УКРАЇНЬСЬКА ЕКОНОМІКА ПОТРЕБУЄ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

аспірант **Базиль О.В.**

За останні роки в Україні неодноразово піднімалося питання, щодо газової залежності України від Російської федерації не тільки на політичному, а й на економічному, екологічному та державному рівні. Актуальність даної проблеми не втрачається з моменту становлення незалежності України, більше того, вона зростає та нагадує про себе кожного року при складанні бюджету України. Так у 2014 році в бюджет України закладено граничний дефіцит розміром 68 564 275,4 тис. гривень.

Проблема полягає у тому, що Україна вимушена купувати природний газ, таким чином вона є енергетично залежна від Російської федерації, внаслідок чого остання здійснює політичний та економічний тиск, шляхом регулювання ціни.

Розглянемо більш детально основний інструмент впливу, для цього наведемо зведену таблицю експорту газу «Газпром» за обсягами та ціною у різні періоди часу (табл.1).

Таблиця 1 – Статистичні дані експорту «Газпрому»

Період	Експорт "Газпрому" до України		Експорт "Газпрому" до Європи		Експорт "Газпрому" до країн колишнього СРСР*	
	Обсяг поставок, млрд м <sup>3</sup>	Середня ціна у долл. за 1000 м <sup>3</sup>	Обсяг поставок, млрд м <sup>3</sup>	Середня ціна у долл. за 1000 м <sup>3</sup>	Обсяг поставок, млрд м <sup>3</sup>	Середня ціна у долл. за 1000 м <sup>3</sup>
2006	55,1	95	161,5	261,9	101	88,6
2007	54,3	130	168,5	269,4	96,5	110,9
2008	47,2	179,5	184,4	407,3	96,5	159,2
2009	37,8	259,4	148,3	296,7	56,7	202,1
2010	36,5	260,7	148,1	301,8	70,2	231,7
2011	40	309	156,6	383	81,7	289,5
2012	32,9	426	151	385,1	66,1	305,3
2013	25,8	413,5	126,8**	382,5**	42,2**	262,1
1 кв. 2014	-	268,5	-	-	-	-
2 кв. 2014	-	485***	-	-	-	-

\* Статистика країн колишнього СРСР включає Україну

\*\* данні за три квартали 2013 р.

\*\*\* ціна на 2014 рік для України офіційно заявлена 02.04.14 року президентом «Газпрому» О. Міллером на зустрічі з прем'єр міністром РФ Д. Медведевим

Відповідно до табл.1 бачимо, що Україна з зменшує обсяги закупівлі природного газу, однак разом з тим має суттєве збільшення ціни, яке значно вище у порівнянні з Європою та країнами колишнього СРСР (рис 1).

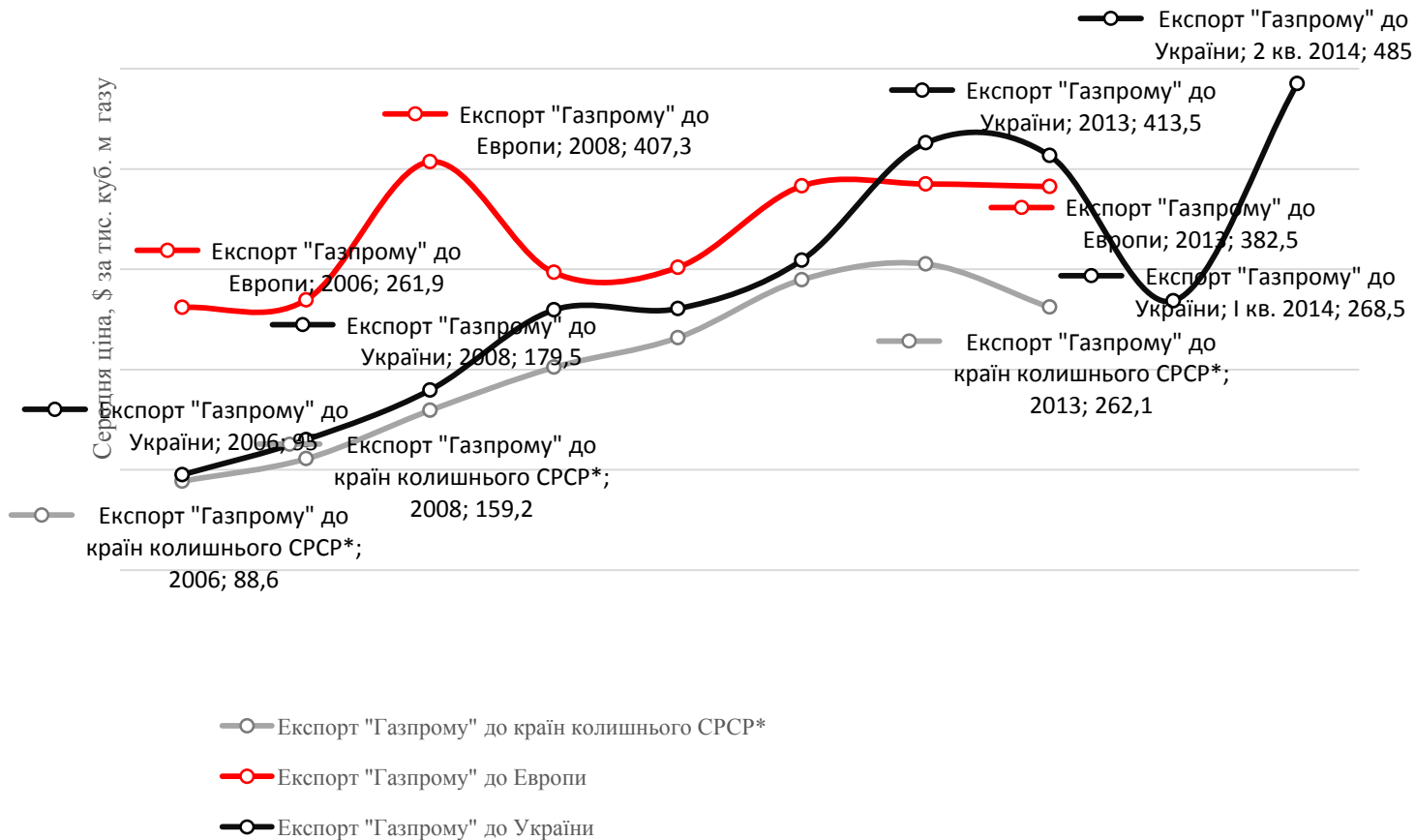


Рис. 1 – Зміна ціни експортного природного газу «Газпрому»

Як зазначено на рис. 1 у 2013р. Україна має найбільш високу ціну на газ у порівнянні з іншими країнами, при цьому варто зазначити, що експорт газу до Європи здійснюється через Україну, відповідно і ціна повинна бути меншою враховуючи транспортні витрати. Однак у 2014 році Україна повинна буде платити на 18% більше ніж у 2013 року, і на 80% більше ніж у I кв. 2014р.

Проблема наявної енергетичної залежності Української економіки може бути вирішена різними шляхами, такими як: збільшення видобутку власного природного газу; впровадження видобутку сланцевого газу; переведення економіки на вугільне енергоспоживання; збільшення ефективності використання природного газу; впровадження реверсних поставок газу з Європи.

Вирішення цього питання тісно пов'язане з природокористуванням та охороною навколишнього середовища, тому необхідно узгоджувати еколого-економічні інтереси держави, що зумовлює необхідність проведення дослідження щодо вибору оптимального варіанту з урахуванням еколого-економічних відносин.

Базиль, О.В. Українська економіка потребує енергетичної незалежності [Текст] / О.В. Базиль // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 339-340.